

УДК 339.726.3:327.7:070.484(410) «2023»

НАДРАГА М. С.

<https://orcid.org/0000-0003-2247-6061>

ТУРЧАК О. В.

<https://orcid.org/0000-0002-1806-5289>

ТЕНИЦЬКИЙ С. О.

<https://orcid.org/0009-0009-4887-3859>

<https://doi.org/10.33577/2313-5603.44.2025.157-176>

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ СОЮЗНИКІВ У ВІЙСЬКОВІЙ ДОПОМОЗІ УКРАЇНИ: ОГЛЯД МАТЕРІАЛІВ THE GUARDIAN ЗА 2023 РІК

У статті проаналізовано фактологічний матеріал щодо процесу прийняття рішень і надання військової допомоги Україні міжнародними партнерами та союзниками в ході російсько-Української війни впродовж 2023 року. Метою пропонованої статті є подальша активізація військово-історичних досліджень в контексті сучасної російсько-Української війни на тій джерельній базі, яка представлена у друкованих зарубіжних засобах масової інформації. Дослідницьку увагу акцентовано на хронології, послідовності та узгодженості в плануванні і наданні військової допомоги Україні. Аналізуючи публікації британської газети «Гардіан», робиться висновок про можливість проведення глибокого дослідження всіх складових процесу надання військової допомоги Україні, її наповнення та передачі нашої країні.

Ключові слова: російсько-Українська війна, широкомасштабне вторгнення, військова допомога, зарубіжна преса, гуманітарна допомога, озброєння, навчання українських воїнів, газета «Гардіан», історія України.

Постановка проблеми та її актуальність. З початку повномасштабної російсько-Української війни світові медіа звернулися до її об'єктивного і всебічного висвітлення. Вказаній проблематиці присвячений великий масив фактологічного матеріалу, окрема увага приділена хронології та аналізу військової допомоги в Україні. Колектив авторів в одній із попередніх публікацій, розпочав дослідження цього явища на прикладі відомої щоденної газети Великобританії – «Гардіан» [«The Guardian»]. Підставою для

Надрага Марта Степанівна, кандидат історичних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник НДІ (ВІД) НЦСВ, Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів; директор Наукової бібліотеки ДНП «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького».

Турчак Олександр Володимирович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри гуманітарних дисциплін, Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів.

Теницький Сергій Олегович, начальник НДІ(ВІД) НЦСВ, Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів.

© Надрага М. С., Турчак О. В., Теницький С. О., 2025.

вибору вивчення цього джерела стало те, що це авторитетне видання приділяє значну увагу найактуальнішим новинам з усього світу та має свою постійну широку читачську аудиторію. Наша перша публікація з цього циклу охоплює своєю увагою перше півріччя 2022 р., тобто початковий період сучасної російсько-Української війни (Надрага, Турчак, Теницький, 2024). У пропонуваній статті зроблена спроба зосередитись на публікаціях стосовно військової допомоги Україні впродовж усього 2023 року.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. На сьогоднішній день існує чимало наукових досліджень з даної проблематики, проте, в основній своїй масі, вони охоплюють лише її окремі аспекти та не дають цілісної картини військової допомоги Україні міжнародними партнерами в ході війни. В. Жугай здійснив аналіз близько 500 публікацій в українських і закордонних засобах масової інформації, охопивши період з лютого по квітень 2022 року (Жугай, 2022). А. Сорока зосередила увагу на дослідженні матеріалів, опублікованих в іспанських медіа (Сорока, 2023). Т. Лильо проаналізував ідеологеми та маніпулятивні прийоми у висвітленні російсько-Української війни на сторінках іранської газети «*The Tehran Times*» (Лильо, 2023). Висвітлення подій війни в польській періодиці стало предметом дослідження Л. Скорич і Д. Харук (Скорич, Харук, 2022). Історіографічний аналіз італійських часописів здійснили професор А. Харук і доцент Л. Скорич (Харук, Скорич, 2023). Ю. Мельник дослідив відображення російсько-Української війни у провідному виданні Китайської Народної Республіки «*Женьмінь жибао*» (Мельник, 2023). Громадську думку та політичні рішення щодо України в розвинених країнах і країнах, що розвиваються, на тлі російсько-української війни проаналізував В. Удовік. Його дослідження базується на матеріалах японської та чилійської преси (Удовік, 2023). Ю. Тарасюк вивчив висвітлення війни в Україні у провідних турецьких ЗМІ та його вплив на громадську думку (Тарасюк, 2023). Однак, слід зазначити, що реальні обсяги допомоги представлені лише в офіційних джерелах і, як свідчить практика, не завжди обіцяна допомога реалізується у задекларованих обсягах.

Мета та завдання дослідження – здійснення аналізу матеріалів, опублікованих на сторінках британської газети «*Г'ардіан*» щодо надання військової допомоги Україні міжнародними партнерами та союзниками. Увага авторів звернена на період 2023 р., тобто весь другий рік кривавого протистояння агресору. На нашу думку, вартує

також зосередитись і на 2024 році, однак, сподіваємось, що це буде предметом уже наступної наукової розвідки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як свідчать публікації у газеті «*The Guardian*» вже від самого початку 2023 року продовжився подальший процес надання Україні військової допомоги країнами партнерами («*The Guardian*», 04.01.2023).

Четвертим січня датовано інформацію про те, що Президент Франції Еммануель Макрон повідомив свого українського колегу Володимира Зеленського, що Франція відправить легкі бойові броньовані машини AMX-10 RC для допомоги у війні проти росії. Про це було заявлено офіційним представником Єлисейського палацу після телефонної розмови між двома лідерами («*The Guardian*», 04.01.2023). На наступний день зустрічаємо публікацію про намір США поставити БМП Bradley, а Німеччини – БМП Marder («*The Guardian*», 05.01.2023).

Шостого січня Білий дім оголосив про новий пакет військової допомоги в розмірі 3,75 \$ млрд для допомоги Україні та її сусідам на східному фланзі НАТО («*The Guardian*», 06.01.2023). Пряма допомога включає 50 БМП «Bradley», а також 500 протитанкових ракет і 250 тис. боєприпасів. За словами офіційних осіб, США також надсилають 100 БТР M113, 55 протимінно-захищених машин MRAP і 138 Humvee та боєприпаси для ракетно-артилерійських систем високої мобільності, систем ППО, іншу зброю. В свою чергу, Німеччина оголосила, що поставить Україні близько 40 бронетранспортерів Marder у першому кварталі 2023 року.

Згідно з повідомленням від 12 січня, Польща проінформувала про плани передати 10 основних бойових танків німецького виробництва Leopard 2 («*The Guardian*», 12.01.2023).

З метою спричинити додатковий тиск на Німеччину щодо схвалення ширшої поставки транспортних засобів, Ріші Сунак підтвердив, що Британія планує передати танки в Україну («*The Guardian*», 14.01.2023). Конкретизується, що вона надішле ескадрилью з 14 танків Challenger 2. А після надання дозволу від Берліну, що виглядало все більш імовірним, Польща хоче надати 14 танків Leopard 2 («*The Guardian*», 16.01.2023).

У номері видання від 17 січня розміщена інформація від голландського інформаційного агентства ANP з посиланням на Прем'єр-міністра Марка Рютте про рішення Нідерландів надіслати в

Україну систему протиракетної оборони Patriot («*The Guardian*», 17.01.2023).

19 січня з'являється інформація про те, що уряд Швеції оголосив про новий пакет військової допомоги, який включатиме броньовані бойові машини піхоти та артилерійську систему Archer. А Польща заявила, що надсилає зенітну установку S-60 із 70 000 боєприпасів та готова пожертвувати роту танків Leopard 2, «очікуючи ширшу коаліцію» донорів. Тоді ж Міністр оборони Естонії Ханно Певкур повідомив, що його країна надасть Україні військову техніку на 113 € млн в рамках останнього пакета підтримки. В свою чергу Данія оголосила, що передасть Києву 19 гаубичних артилерійських систем Caesar французького виробництва («*The Guardian*», 19.01.2023).

Наступного дня повідомлялося, що Міністр оборони США Ллойд Остін заявив про новий пакет військової допомоги на 2,5 \$ млрд, котрий включатиме 59 бойових машин Bradley, на додаток до 50, про які було оголошено на початку місяця, 90 восьми-колісних БТР Stryker та 350 Humvee («*The Guardian*», 20.01.2023).

За декілька днів Верховний представник ЄС із зовнішньої політики Жозеп Боррель окреслив пакет військової допомоги ЄС вартістю 500 € млн. Цей пакет було схвалено разом із додатковими 45 € млн для військової тренувальної місії ЄС Україні («*The Guardian*», 23.01.2023).

За повідомленням від 25 січня Німеччина підтвердила про намір надання 14 танків Leopard 2A6 для військових зусиль України та дозвіл на реекспорт додаткових бойових танків Києву країнам-партнерам, про що з великою ймовірністю говорив Ріші Сунак ще 14 січня. Водночас Президент Джо Байден підтвердив, що США поставлять Україні 31 передовий танк M1 Abrams («*The Guardian*», 25.01.2023).

У четвер 26 січня Міністр оборони Аніта Ананд заповнила, що Канада незабаром передасть Україні чотири танки Leopard 2 A4 і відправить канадських військових до Європи для допомоги в навчанні українських військових («*The Guardian*», 26.01.2023).

Газетна публікація за 27 січня інформує про оголошення Бельгією пакета додаткової військової допомоги на суму 93,6 € млн. На пресконференції Прем'єр-міністр Александр Де Кроо заявив, що, враховуючи попередні витрати, це найбільший пакет військової допомоги, який Бельгія надала іншій країні. Тут же повідомляється,

що Польща надішле 60 танків Leopard 2 на додаток до обіцяних 14 («*The Guardian*», 27.01.2023).

Як впливає з повідомлення від 3 березня, США повідомили про новий пакет військової допомоги Україні на 2,175 \$ млрд. За словами Державного департаменту, пакет включатиме високоточні ракети та системи протиповітряної оборони HAWK, а також інші боєприпаси та зброю. Важливо, що він вперше включає наземну бомбу малого діаметра (GLSDB), яка подвоїть дальність удару та дозволить завдавати ударів глибоко за лінією фронту. А Німеччина, за словами речника уряду Штеффена Хебештрайта, схвалила поставку основних бойових танків Leopard 1 із промислових складів («*The Guardian*», 03.02.2023).

Привертає увагу публікація, датована 06 лютим, котра свідчить про розуміння міжнародними партнерами необхідності довготривалої підтримки нашої держави. Зокрема, Прем'єр-міністр Норвегії Йонас Гар Стøre запропонував надати Україні 75 млрд норвезьких крон допомоги впродовж п'яти років («*The Guardian*», 06.02.2023). 14 лютого ця країна оголосила, що відправить в Україну вісім бойових танків Leopard 2 та іншу техніку («*The Guardian*», 14.02.2023).

За повідомленням газети від 15 лютого наша країна мала отримати пакет підтримки на суму 200 £ млн від Великої Британії та інших європейських країн на військову техніку, включаючи запчастини для танків і артилерійські боєприпаси («*The Guardian*», 15.02.2023).

20 лютого Президентом Байденом заявлено про додаткові поставки американської зброї на суму 500 \$ млн, включно з артилерійськими боєприпасами, протитанковими системами та радарями повітряного спостереження, а Прем'єр-міністром Японії Фуміо Кісідойо про надання пакета фінансової допомоги в розмірі 4,6 £ млрд («*The Guardian*», 20.02.2023).

Привертає увагу публікація, що проливає світло на позицію Австралії, котра, окрім надання військової допомоги, приєднується і до санкцій щодо росії. Зокрема, повідомляється, що ця країна надішле в Україну безпілотники та розширить санкції проти російського уряду, військових і ЗМІ в рамках обіцянки підтримувати Київ «стільки, скільки буде потрібно». Пакет включає заборону на в'їзд і заморожування активів для 90 російських фізичних осіб і 40 російських організацій, включно з державним

ЗМІ Sputnik. За повідомленням Міноборони Фінляндії зазначається про намір відправити три бойові танки Leopard 2 («*The Guardian*», 23.02.2023).

Про синхронність дій зарубіжних партнерів у наданні військової допомоги свідчать повідомлення, розміщені на сторінках видання 24 лютого. Так США оголосили про додатковий пакет безпекової допомоги. У своїй заяві адміністрація Байдена зазначила, що він включатиме «кілька нових безпілотних літальних систем, обладнання для протидії безпілотним літальним системам (C-UAS) для зміцнення протиповітряної оборони України... та обладнання для виявлення засобів радіоелектронної боротьби у зміцненні здатності України відбивати російські дії». Швеція, за повідомленням Прем'єр-міністра Ульфа Крістерссона і Міністра оборони Пола Йонсона, задекларувала про відправку до 10 танків і зенітних систем Leopard. А Канада надасть понад 32 \$ млн підтримки для подальшого зміцнення безпеки та стабілізації України («*The Guardian*», 24.02.2023).

На наступний день Держсекретар Ентоні Блінкен повідомив, що США запропонують Україні понад 10 \$ млрд допомоги та зазначив, що ці кошти мають вирішальне значення і гарантують, що український уряд зможе продовжувати задовольняти «найважливіші потреби своїх громадян, включаючи охорону здоров'я, освіту та екстрені служби» («*The Guardian*», 25.02.2023).

Аналізуючи публікації за березень 2023 року, привертає увагу той факт, що лише у чотирьох числах видання містяться новини про військову допомогу Україні. З березня розміщено повідомлення про те, що США оголосили про новий пакет військової допомоги з боєприпасами та іншою підтримкою вартістю 400 \$ млн («*The Guardian*», 03.03.2023). А 20 березня Держсекретар Ентоні Блінкен уточнив, що США надішлють озброєння та обладнання на суму 350 \$ млн. Цей пакет допомоги включає велику кількість різних типів боєприпасів, зокрема, ракет для систем Himars («*The Guardian*», 20.03.2023).

У п'ятницю 17 березня уряд Словаччини схвалив план передачі Україні 13 винищувачів MiG-29 радянських часів («*The Guardian*», 17.03.2023). 29 березня Міністр оборони Іспанії Маргарита Роблес повідомила про намір відправити шість танків Leopard 2A4 після Великодня («*The Guardian*», 29.03.2023).

Міжнародні організації теж долучалися до надання допомоги Україні, зокрема фінансової. У номері видання за 2 квітня повідомляється, що Виконавча рада Міжнародного валютного фонду схвалила чотирирічну кредитну програму для України на 15,6 \$ млрд, яка є частиною глобального пакета економічної підтримки на 115 \$ млрд («*The Guardian*», 02.04.2023).

5 квітня на спільному брифінгу із Президентом Зеленським Президент Дуда заявив, що Польща відправить 14 винищувачів МіГ-29. Тоді ж Вашингтон оприлюднив інформацію про ще 2,6 \$ млрд військової допомоги включно з трьома радарми повітряного спостереження, протитанковими ракетами та бензовозами («*The Guardian*», 05.04.2023).

У публікації від 14 квітня, з посиланням на повідомлення Міноборони Данії, міститься інформація про передачу 19 французьких артилерійських систем-гаубиць Caesar протягом найближчих тижнів («*The Guardian*», 14.04.2023).

Напередодні засідання військової групи у Рамштайні Київ отримав два типи системи протиповітряної оборони Patriot від США та Німеччини («*The Guardian*», 19.04.2023).

20 квітня Сполучені Штати оголосили про надання Україні 325 \$ млн військової допомоги, включаючи додаткові боєприпаси для ракетно-артилерійських систем високої мобільності, передових ракет і протитанкових мін. Це вже 36-й пакет заходів безпеки з початку війни в лютому 2022 року. Данія разом з Нідерландами зобов'язалися передати 14 танків Leopard 2 («*The Guardian*», 20.04.2023).

22 квітня уряд Канади оголосив про виділення 39 млн канадських доларів військової допомоги, що включала 40 снайперських гвинтівок, 16 радіостанцій і пожертвування до фонду НАТО для допомоги у війні («*The Guardian*», 22.04.2023).

Як випливає з публікації від 2 травня, виконуючий обов'язки Міністра оборони Данії Троелс Лунд Поульсен заявив, що його країна пожертвує Україні на військові цілі 1,7 млрд датських крон («*The Guardian*», 02.05.2023).

До надання військової допомоги долучалися і закордонні волонтерські організації. Зокрема, литовська волонтерська організація, відома як Blue/Yellow, доставила 16 моделей радіолокаційної системи оборони, виготовлених ізраїльською Rada Electronic Industries, три з яких 8 травня вже були розміщені в Києві. У цьому

ж номері повідомлялося, що США оголосили про «новий пакет допомоги у сфері безпеки», щоб допомогти зміцнити потреби України в ППО та артилерійських боєприпасах. Цей пакет, підтверджений Міністерством оборони 9 травня, становить до 1,2 \$ млрд і надається в рамках Ініціативи допомоги безпеці в Україні (USAI) («*The Guardian*», 09.05.2023).

У п'ятницю 12 травня Міністр оборони Великої Британії Бен Уоллес підтвердив повідомлення про те, що Великобританія дарує Україні ракети великої дальності Storm Shadow, водночас зазначивши, що українці матимуть «найкращий шанс захистити себе» («*The Guardian*», 12.05.2023). А під час візиту Президента України Володимира Зеленського вже Прем'єр-міністр Великої Британії Ріші Сунак заявив, що Британія надасть Україні сотні ракет протиповітряної оборони та інші безпілотні авіаційні системи, включаючи нові ударні дрони великої дальності з радіусом дії понад 200 км у найближчі місяці («*The Guardian*», 15.05.2023).

16 травня опубліковано важливу інформацію про те, що Прем'єр-міністр Великобританії Ріші Сунак і лідер Нідерландів Марк Рютте домовилися створити «міжнародну коаліцію» для допомоги в закупівлі винищувачів F-16 Україні. Про це оголосив британський уряд («*The Guardian*», 16.05.2023).

Час до часу на сторінках видання можна зустріти повідомлення про важливі кроки у наданні допомоги Україні від міжнародних організацій, зокрема Європейського Союзу. У замітці від 18 травня йдеться про те, що Глава зовнішньополітичного відомства Жозеп Боррель попросив уряди ЄС додати 3,5 € млрд до Європейського фонду миру, фонду, котрий використовується для фінансування військової допомоги Україні, про що повідомили джерела в ЄС. Фонд вже виділив 4,6 € млрд військової допомоги («*The Guardian*», 18.05.2023).

22 травня Президент США Джо Байден заявив Володимирі Зеленському, що США роблять усе можливе для зміцнення оборони України та оголосив про військову допомогу Києву на суму до 375 \$ млн. Пакет включав боєприпаси, артилерію, бронетехніку та навчання військових («*The Guardian*», 22.05.2023).

Як свідчить інформація, опублікована 23 травня, країни ЄС надали Києву 220 тис. артилерійських снарядів і 1300 ракет з березня. Як зазначив Ж. Боррель журналістам: «Наша мета – забезпечити 1 млн снарядів протягом наступних 12 місяців»,

повідомивши, що ЄС уже підготував 20 000 українських солдатів і планує ще навчити 30 000 до кінця року («*The Guardian*», 23.05.2023). А Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) у 2024 році розраховує витратити 1,5 € млрд на підтримку інфраструктури та економіки в Україні, про це повідомило високопоставлене джерело в банку («*The Guardian*», 24.05.2023).

27 травня, з посиланням на Національну оборону, розміщена інформація про плани Канади передати 43 ракети AIM-9 (американська ракета класу «повітря – повітря» ближнього радіусу дії), щоб допомогти країні «захистити своє небо» («*The Guardian*», 27.05.2023).

Прем'єр-міністр Данії Метте Фредеріксен заявила, що її уряд планує збільшити витрати на військову допомогу Україні на 2,6 \$ млрд протягом цього та наступного років. Данія створила фонд у розмірі 1 \$ млрд для військової, цивільної та ділової допомоги нашій країні («*The Guardian*», 30.05.2023).

Привертає увагу публікація, розміщена у виданні від 31 травня, де йдеться, що Сполучені Штати оголосили про новий пакет озброєнь для України на 300 \$ млн з системами протиповітряної оборони та десятками мільйонів патронів. Водночас Київ попередив, що американська зброя не повинна використовуватися для нападу на території росії («*The Guardian*», 31.05.2023).

11 червня Прем'єр-міністр Канади Джастін Трюдо заявив, що Канада буде частиною багатонаціональних зусиль з підготовки українських пілотів-винищувачів. Він також оголосив про військову допомогу на суму 500 млн канадських доларів (375 \$ млн) та наголосив, що руйнування дамби в Новій Каховці є «прямим наслідком війни росії» («*The Guardian*», 11.06.2023).

За словами глави промисловості ЄС Тьєррі Бретона, в інтерв'ю французькій щоденній газеті «*Le Parisien*», Європейський Союз прискорює постачання зброї в Україну, щоб підтримати її контрнаступ. Європа активізує свої зусилля, пообіцявши, впродовж наступного року надати 1 млн одиниць крупнокаліберної зброї («*The Guardian*», 18.06.2023). Також Європейський Союз пропонує створити фінансовий резерв у розмірі 50 € млрд на наступні чотири роки. З початку війни було перенаправлено 30 € млрд з інших джерел фінансування для реагування на кризу. Голова Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн заявила, що резерв складатиметься з кредитів і

грантів та надасть Україні «передбачуваність» і «стимулюватиме активізуватися інших донорів» («*The Guardian*», 20.06.2023).

Викликає інтерес інформація від 21 червня, де зазначено, що Пентагон переоцінив вартість зброї, яку він відправив Україні, на 6,2 \$ млрд – тобто приблизно вдвічі більше попередніх оцінок, в результаті чого надлишок буде використаний для майбутніх пакетів безпеки («*The Guardian*», 21.06.2023). Таким чином можна говорити і про певні помилки в оцінці надання військової допомоги нашій державі, що в кінцевому підсумку призводить до невідповідності між задекларованою та фактично отриманою військовою допомогою.

З продовженням ведення бойових дій актуалізується проблема фінансової підтримки у відбудові України. Як зазначається у публікації, датованій 21 червня, Євросоюз пообіцяв надати ще 50 € млрд кредитів і грантів, а Велика Британія та США пообіцяли 3 \$ млрд і 1,3 \$ млрд, відповідно, фінансової підтримки на тематичній конференції в Лондоні. Світовий банк спільно з українським урядом, Європейською комісією та ООН оцінив вартість реконструкції та відновлення на рівні 411 \$ млрд після року війни («*The Guardian*», 21.06.2023). Велика Британія повідомила, що іноземні донори пообіцяли 60 € млрд нової фінансової підтримки, спрямованої на відбудову країни («*The Guardian*», 23.06.2023).

26 червня, як наступний раунд підтримки України, уряд Австралії оголосив про новий пакет допомоги в розмірі 110 \$ млн. Зокрема, було виділено 70 військових машин, у тому числі 28 броньованих автомобілів M113, 14 машин спеціальних операцій, 28 середніх вантажівок MAN 40M і 14 причепів, поставка артилерійських боєприпасів калібру 105 мм та 10 \$ млн Управлінню ООН з координації гуманітарних питань для Гуманітарного фонду України. Кошти мали піти на допомогу у наданні притулку, медичних послуг, водопостачання та санітарії. Заявлено, що згідно з останнім зобов'язанням, загальний внесок Австралії склав 790 \$ млн, включаючи 610 млн військової допомоги («*The Guardian*», 26.06.2023).

Про важливе рішення з боку французьких партнерів повідомлено на сторінках видання 11 липня. У вівторок Президент Франції Еммануель Макрон заявив, що його країна почне постачати в Україну ракети великої дальності, «котрі дозволять силам Києва

захистити себе». Вирішено збільшити поставки зброї та обладнання, щоб українці мали можливість завдати глибокого удару. Проте він відмовився надати додаткові подробиці про кількість або типи ракет (*«The Guardian»*, 11.07.2023).

12 липня Прем'єр-міністр Ентоні Альбанезе оголосив, що Австралія передасть Україні ще 30 захищених транспортних засобів Bushmaster (*«The Guardian»*, 12.07.2023). Тоді ж повідомлено, що G7 підписала декларацію, в якій окреслила майбутню підтримку України та допомогу в реформах управління, необхідних для «євроатлантичних прагнень». Країни-члени погодились надавати безпекову та економічну підтримку, включно із сучасною військовою технікою, обміном розвідданими та підготовкою українських сил в обмін на зобов'язання проведення необхідних реформ (*«The Guardian»*, 12.07.2023).

13 липня у Пентагоні повідомили про прибуття в Україну касетних боєприпасів. Питання таких поставок обговорювалося впродовж декількох місяців, а правозахисні організації розкрили рішення Байдена (*«The Guardian»*, 13.07.2023).

Президент Південної Кореї Юн Йоль після саміту з Президентом Володимиром Зеленським у Києві пообіцяв збільшити гуманітарну та нелетальну військову допомогу. Він зазначив, що гуманітарна допомога буде збільшена до 150 \$ млн у порівнянні зі 100 \$ млн минулого року (*«The Guardian»*, 15.07.2023).

20 липня Прем'єр-міністр Денис Шмигаль повідомив, що Україна отримає кредит у розмірі 1,5 \$ млрд від Світового банку, гарантований урядом Японії (*«The Guardian»*, 20.07.2023).

Як зазначено у публікації 22 липня, три американські чиновники заявили, що вже у вівторок 25 липня США планують оголосити про новий пакет військової допомоги для України на суму до 400 \$ млн, який в основному складатиметься з артилерії, ракет протиповітряної оборони та наземних транспортних засобів. Болгарія повідомила про рішення відправити близько 100 бронетранспортерів у рамках першої партії важкої техніки до Києва. До цього в Україну було відправлено лише один пакет військової допомоги, що містив переважно бронежилети та шоломи. Це був один з перших кроків проєвропейського уряду, що вступив на посаду у червні (*«The Guardian»*, 22.07.2023).

Привертає увагу повідомлення Прем'єр-міністра України Дениса Шмигаль, після переговорів зі своїм катарським колегою,

про надання 100 \$ млн гуманітарної допомоги на підтримку охорони здоров'я, освіти та розмінування («*The Guardian*», 28.07.2023).

Викликає інтерес публікація, у котрій генеральний директор приватної оборонної компанії OIP Land Systems Фредді Верслейс розповів про продаж 49 танків європейському уряду, якого не може назвати та додав, що може пройти до шести місяців, перш ніж вони будуть на полі бою в Україні («*The Guardian*», 08.08.2023). А представник компанії Rheinmetall підтвердив, що 30 уживаних танків Leopard I мають бути відремонтовані за замовленням уряду Німеччини та експортовані в Україну («*The Guardian*», 09.08.2023).

Інколи надання допомоги Україні відбувалося у поєднанні іншими міжнародними зобов'язаннями. Свідченням цього є інформація, опублікована 10 серпня про запит Білого Дому до Конгресу на додаткові 24 \$ млрд для допомоги Україні «та інші міжнародні потреби» («*The Guardian*», 10.08.2023).

11 серпня речник ЄС заявив, про доставку Україні 223 800 снарядів у рамках першої частини плану надання мільйона артилерійських снарядів для допомоги Києву у боротьбі з росією («*The Guardian*», 12.08.2023).

Як впливає з повідомлення із посиланням на «*Bild am Sonntag*», у планах Німеччини поставити в Україну безпілотну систему Luna New Generation. Обладнання включатиме наземну станцію управління з декількома безпілотниками, стартову катапульту та військові вантажівки («*The Guardian*», 14.08.2023).

15 серпня Ентоні Блінкен заявив про намір надіслати Україні нову безпекову допомогу на суму 200 \$ млн, включаючи боєприпаси ППО, артилерійські снаряди, додаткове обладнання для розмінування та засоби боротьби з озброєнням («*The Guardian*», 15.08.2023). Як було уточнено, у цей пакет увійдуть також 3 млн боєприпасів до стрілецької зброї («*The Guardian*», 30.08.2023).

Виступаючи на прес-конференції, Міністр оборони Пал Йонсон повідомив про 13-й пакет Швеції для України, що включатиме боєприпаси та запчастини на суму близько 3,4 млрд крон («*The Guardian*», 16.08.2023).

Важливою в контексті військової допомоги є заява Данії та Нідерландів, що США розчистили шлях для реекспорту винищувачів F-16 в Україну після того, як її пілоти пройдуть навчання. Зазначається, що це допоможе відновити імпульс процесу, який,

здавалося, зупинився («*The Guardian*», 18.08.2023). А вже 20 серпня з'являється інформація, що Україна почала обговорювати зі Швецією можливість отримання літаків Gripen, як заявив Володимир Зеленський у суботу після зустрічі з Прем'єр-міністром Швеції Ульфом Крістерссоном («*The Guardian*», 18.08.2023).

Велику кількість публікацій стосовно військової допомоги знаходимо у вересневих числах щоденного видання. 7 вересня подається повідомлення про візит головного дипломата США та оголошення нової допомоги Україні на загальну суму понад 1 \$ млрд, включаючи ракетні системи Himars, протитанкову зброю Javelin, танки Abrams та інші системи озброєння. Пентагон заявив, що також надішле снаряди зі збідненим ураном для танків Abrams і зазначив, що це викликало широку дискусію («*The Guardian*», 07.09.2023).

У п'ятницю 8 вересня Збройні Сили Данії повідомили про перші 10 танків Leopard 1, надані Данією, Німеччиною та Нідерландами, котрі прибули в Україну, а ще більше в дорозі («*The Guardian*», 09.09.2023). Як зазначає видання, компанія Rheinmetall домовилася про поставку в Україну 40 БМП Marder («*The Guardian*», 11.09.2023).

У 566 день війни «*The Guardian*» повідомила, посилаючись на Reuters, що адміністрація Байдена близька до схвалення поставки ракет більшого радіуса дії, наповнених касетними бомбами, що дасть Києву можливість завдати значної шкоди глибше на окупованій росією території. Варто звернути увагу також на інформацію від Президента Зеленського щодо постачання Києву ракет Taugus після зустрічі з Міністром закордонних справ Німеччини Анналеною Бербок – «Процес ухвалення рішень у Німеччині просувається». Раніше, в понеділок, Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба закликав Берлін якомога швидше відправити в Україну ці ракети («*The Guardian*», 12.09.2023).

19 вересня урядове оборонне відомство Британії оголосило, що їх країна поставить Україні «десятки тисяч» артилерійських снарядів цього року («*The Guardian*», 19.09.2023).

У кулуарах Генасамблеї ООН Прем'єр-міністр Бельгії Александр Де Кроо заявив, що Бельгія розглядає можливість постачати Україні свої винищувачі F-16 («*The Guardian*», 21.09.2023).

21 вересня адміністрація Президента США оголосила про 325 \$ млн доларів так званої президентської допомоги для України. Ентоні Блінкен зазначив, що пакет включатиме додаткову ППО,

артилерійські боєприпаси, касетні боєприпаси та інше озброєння. Канада заявила про надання додаткових 650 млн канадських доларів військової допомоги впродовж наступних трьох років. Про це сказав Прем'єр Трюдо в канадському парламенті. Також будуть надіслані навчально-тренувальні літаки F-16 для пілотів і технічного обслуговування, щоб Україна могла максимально використовувати надані винищувачі («*The Guardian*», 22.09.2023).

Публікація від 23 вересня засвідчує, що Президент США Джо Байден вирішив поставити Україні армійські тактичні ракетні системи великої дальності (ATACMS), що стало важливим поштовхом до здатності Києва тримати під вогневим контролем російське військово матеріально-технічне забезпечення на великих відстанях. Умовою поставки мало стати зобов'язання України не націлюватися на територію росії («*The Guardian*», 23.09.2023).

У випуску газети за 24 вересня зазначено, що Єврокомісія направила Україні 1,5 € млрд макрофінансової допомоги. Було обіцяно виділити 18 € млрд і країна вже отримала 12 млрд. Ці кошти йдуть на підтримку основних державних послуг, таких як лікарні, школи та житло для переселенців, а також на виплату заробітної плати та пенсій («*The Guardian*», 24.09.2023).

25 вересня Президент України Володимир Зеленський підтвердив, що його армія отримала американські бойові танки Abrams («*The Guardian*», 25.09.2023).

У середу 27 вересня парламент Болгарії вирішив відправити в Україну ракетні системи протиповітряної оборони радянської епохи («*The Guardian*», 28.09.2023).

Окрім суто військової допомоги, важливим аспектом міжнародного співробітництва було надання допомоги в контексті розмінування визволених територій. 29 вересня повідомляється, що Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба висловив подяку Швейцарії за допомогу в розмінуванні, загалом країна пообіцяла внести для цих цілей 100 млн швейцарських франків у період з 2024 по 2027 рік («*The Guardian*», 29.09.2023).

Станом на 589 день героїчного протистояння російській навалі Сполучені Штати поставили в Україну більше мільйона іранських боєприпасів, конфіскованих у Перській затоці наприкінці минулого року («*The Guardian*», 05.10.2023).

Слід зазначити, що ще на початку жовтня 2023 року Словаччина призупинила військову допомогу Україні і це рішення відкладалося до формування нового уряду після виборів, на яких переміг Роберт Фіцо («*The Guardian*», 06.10.2023).

Сьомого жовтня повідомлено, що Швеція надішле пакет військової підтримки вартістю 2,2 млрд крон, який складається в основному з боєприпасів і запасних частин до раніше наданих систем («*The Guardian*», 07.10.2023).

10 жовтня Президент Володимир Зеленський заявив, що має «добрі новини» щодо поставок артилерії та протиповітряної оборони після переговорів зі своїм румунським колегою Клаусом Йоханнісом у Бухаресті («*The Guardian*», 10.10.2023).

За словами Столтенберга НАТО продовжить підтримувати Україну, вона стосуватиметься протиповітряної оборони. Це про артилерію, це про боєприпаси. Він додав, що НАТО збільшило виробництво озброєнь. А Бельгія, як повідомила Міністр оборони Людивін Дедондер, буде надсилати винищувачі F-16 з 2025 року («*The Guardian*», 11.10.2023).

Восени 2023 року чи не вперше постало питання розбіжностей у поглядах демократів і республіканців у США щодо надання допомоги Києву. 19 жовтня повідомлялося, що Байден запропонує спільний пакет на 100 \$ млрд для України, Ізраїлю, Тайваню та міграційної кризи на кордоні США і Мексики. Цей пакет мав на меті обійти хаос у Конгресі та об'єднати демократів, які вже тижнями шукали додаткової допомоги для Києва, з республіканцями, котрі хочуть отримати кошти для посилення контролю на південному кордоні («*The Guardian*», 19.10.2023). Через кілька днів Білий дім звернувся до Конгресу з проханням схвалити пакет екстреної допомоги Ізраїлю та Україні, а також південному кордону США на 106 \$ млрд. Запит передбачав 61,4 \$ млрд для України («*The Guardian*», 21.10.2023).

25 жовтня Австралія заявила, що надсилає металевий 3D-принтер і системи боротьби з дронами в рамках пакета військової допомоги вартістю 20 млн австралійських доларів. Загальна допомога країні становить приблизно 910 млн з моменту вторгнення росії. А Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль повідомив, що Україна очікує від Німеччини додаткових 1,4 € млрд на посилення протиповітряної оборони («*The Guardian*», 25.10.2023).

На початку листопада Міністр оборони Німеччини повідомив, що Берлін подвоїть військову допомогу на 2024 рік Україні до 8 € млрд («*The Guardian*», 13.11.2023). Німецький виробник зброї Rheinmetall, як зазначили в компанії, поставить 25 основних бойових танків Leopard 1A5 у рамках замовлення, оплаченого урядом («*The Guardian*», 15.11.2023). А Міністр закордонних справ Великої Британії Девід Кемерон, під час візиту до Києва, пообіцяв зберегти військову підтримку («*The Guardian*», 17.11.2023). Уряд Нідерландів оголосив, що виділив додаткові 2 € млрд на військову допомогу Україні в 2024 році. Це буде частина ширшого пакета, який включає початкові 102 € млн на відновлення та гуманітарну допомогу, що за потреби може бути збільшена впродовж року («*The Guardian*», 18.11.2023).

Під час свого неоголошеного візиту до Києва в понеділок 20 листопада Міністр оборони США Ллойд Остін заявив про військову допомогу в розмірі 100 \$ млн («*The Guardian*», 18.11.2023), а на наступний день Міністр оборони Німеччини Борис Пісторіус підтвердив, що його країна підтримає Україну ще одним пакетом військової допомоги на 1,3 € млрд, який включатиме додатковий підрозділ ППО IRIS-T («*The Guardian*», 21.11.2023).

22 листопада ЄС схвалив виплату додаткової макрофінансової допомоги Києву в розмірі 1,5 € млрд, що стане десятим платежем, здійсненим у рамках програми підтримки української економіки на 18 € млрд («*The Guardian*», 22.11.2023). Литва теж заявила, що передала Україні пакет військової допомоги, який включає три мільйони куль, системи дистанційного підризу та зимове спорядження («*The Guardian*», 23.11.2023).

Досить часто можна знайти повідомлення про надання партнерами військової допомоги у поєднанні з гуманітарною. Зокрема, Прем'єр-міністр Японії Фуміо Кісіда пообіцяв Україні 4,5 \$ млрд у тому числі 1 млрд гуманітарної допомоги для відновлення зруйнованої війною країни. Про це було повідомлено на онлайн-саміті провідних індустріальних країн. Вона включає фінансування генераторів та інших джерел електроенергії, а також заходів з розмінування, повідомили в МЗС. Решта 3,5 млрд – це фінансування кредитних гарантій для позик Світового банку («*The Guardian*», 08.12.2023).

У понеділок 11 грудня, за кілька годин до зустрічі голови МВФ Крісталіни Георгієвої із Володимиром Зеленським, Виконавча рада фонду схвалила виділення 900 \$ млн із кредитної програми на 15,6 \$ млрд («*The Guardian*», 12.12.2023).

13 грудня повідомлялося, що Байден оголосив про додатковий пакет військової допомоги на 200 \$ млн. На тлі побоювань, що війна зайшла в глухий кут, Президент США наполягав на тому, що Україна досягла значного прогресу та зазначив: «Я не піду з України, як і американський народ» («*The Guardian*», 13.12.2023).

У четвер 14 грудня уряд Данії представив парламенту пакет підтримки для України вартістю 1 € млрд, про таке заявила Прем'єр-міністр Метте Фредеріксен на пресконференції в Осло з лідерами країн Північної Європи та Володимиром Зеленським («*The Guardian*», 14.12.2023).

Президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн на пресконференції за підсумками саміту ЄС повідомила, що найближчими днями, згідно з існуючими домовленостями, Європейська комісія виділить Україні ще 1,5 € млрд («*The Guardian*», 16.12.2023). За кілька днів Прем'єр-міністр Деніс Шмигаль прозвітував про отримання цього останнього траншу з пакета 18 млрд від Європейського Союзу на 2023 рік («*The Guardian*», 22.12.2023).

У суботу 23 грудня повідомлялося, що Володимир Зеленський після розмови з Прем'єр-міністром Нідерландів Марком Рютте оголосив, що уряд Нідерландів відправить в Україну 18 літаків F-16 («*The Guardian*», 23.12.2023).

Військова допомога надавалася до останніх днів поточного року. 27 грудня опублікована інформація про те, що уряд США оголосив останній доступний для України пакет зброї, а Конгрес має прийняти рішення щодо майбутньої підтримки. За даними Держдепу, цей пакет коштує до 250 \$ млн та включає боєприпаси і компоненти протиповітряної оборони, боєприпаси HIMARS, артилерійські боєприпаси калібру 155 і 105 мм, протитанкові боєприпаси та понад 15 мільйонів інших боєприпасів («*The Guardian*», 27.12.2023). А 29 грудня Міністр оборони Великобританії заявив, що його країна направить близько 200 ракет ППО після нещодавніх ударів росії («*The Guardian*», 30.12.2023).

Висновки. Аналізуючи публікації в британській газеті «*The Guardian*» (Г'ардіан) упродовж 2023 року, в умовах широкомасштабної російсько-Української війни, слід зазначити, що значна увага приділялася як подіям війни, так, особливо, і продовженню процесу надання військової допомоги Україні союзниками та партнерами. Опублікований фактологічний матеріал може

служувати підґрунтям для подальшого глибокого аналізу, зокрема історичного, різних аспектів цієї війни. Інформація, розміщена на сторінках авторитетного видання, буде корисною при опрацюванні проблем, що стосувалися процесу від прийняття рішень щодо надання військової допомоги до її наповнення та реалізації.

Водночас варто зауважити, що жодної «втоми», як у наданні військової допомоги, так і інтересу до проблематики війни, як інколи заявляють, не спостерігається.

У подальшому ми плануємо продовжити аналіз окресленої проблематики у публікаціях цього видання наступних років.

Використані посилання

The guardian (2023) Сайт the guardian. Доступно за посиланням: <https://www.theguardian.com> [Дата звернення 02 січня – 11 лютого 2025].

Надрага М.С., Турчак О.В. & Теницький С.О. (2024) «Висвітлення військової допомоги Україні міжнародними партнерами і союзниками на сторінках газети The guardian (лютий–серпень 2022 р.)», дослідження з історії і філософії науки і техніки, 33(2), С. 127 – 140.

Жугай В. Й. (2022) «Висвітлення російсько-української війни 2022 року в ЗМІ», у Ківалов С. В. (ред.) Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів ХХІ століття (до 25-річчя національного університету „Одеська юридична академія“ та 175-річчя одеської школи права). Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, Одеса, 17 червня 2022 р. Одеса: Гельветика, Т. 1, С. 847 – 851.

Сорока А. (2023) «Повномасштабна фаза російсько-української війни: висвітлення в іспанських медіа (2022)», Вісник львівського університету. серія журналістика, 52–53, С. 206 – 220.

Скорич Л. В. і Харук Д. А. (2022) «Висвітлення повномасштабної російської агресії проти України у військовій періодиці Польщі», Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. серія: історичні науки, 33(4), С. 272–277.

Харук А. І. і Скорич Л. В. (2023) «Військова періодика Італії про російську агресію проти України», Військово-науковий вісник, 3(9), С. 90–101.

Мельник Ю. (2023) «Китайська газета Женьмінь Жибао про російсько-українську війну (2022)», Вісник львівського університету. серія журналістика, 52–53, С. 191–205.

Удовік В. (2023) «Компаративний аналіз громадської думки та політичних рішень щодо України в розвинутих країнах та тих, що розвиваються, на тлі російсько-української війни на прикладі Японії та Чилі (на матеріалах японської та чилійської преси)», у Сніговська О. (ред.) ІМІДЖ УКРАЇНИ: соціально-політичні репрезентації і мовне віддзеркалення воєнних реалій у зарубіжних і вітчизняних масмедіа. Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, Одеса, 15–16 червня 2023 р. Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, С. 232–233.

Тарасюк Ю. (2023) «Висвітлення війни в Україні у провідних турецьких ЗМІ та його вплив на громадську думку», у Сніговська О. (ред.) Імідж України: соціально-політичні репрезентації і мовне віддзеркалення воєнних реалій у зарубіжних і

вітчизняних масмедіа. Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, Одеса, 15–16 червня 2023 р. Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, С. 225–229.

References

The Guardian (2023) the guardian. Available at: <https://www.theguardian.com> [Accessed: 2 January – 11 February 2025].

Nadruga M.S., Turchak O.V. and Tenytskyi S.O. (2024) Coverage of military aid to Ukraine by international partners and allies in the guardian (February–August 2022), research in the history and philosophy of science and technology, 33(2), pp. 127–140. Dnipro: Oles Honchar Dnipro National University. (ukr.).

Zhuhai V.Y. (2022) Coverage of the Russia-Ukraine war in 2022 in the media, in Kivalov S.V. (ed.) European choice of Ukraine, development of science and national security in the realities of large-scale military aggression and global challenges of the 21st century: proceedings of the international scientific and practical conference (odesa, 17 june 2022), vol. 1, pp. 847–851. Odesa: Helvetica. (ukr.).

Soroka A. (2023) The full-scale phase of the Russia-Ukraine war: coverage in Spanish media (2022), Bulletin of Lviv university. journalism series, 52–53, pp. 206–220. (ukr.).

Skorych L.V. and Kharuk D.A. (2022) Coverage of full-scale Russian aggression against Ukraine in Polish military periodicals, Scientific notes of V.I. Vernadsky Taurida national university. series: historical sciences, 33(4), pp. 272–277. (ukr.).

Kharuk A.I. and Skorych L.V. (2023) Italian military periodicals on Russian aggression against Ukraine, Military science bulletin, 39, pp. 90–101. (ukr.).

Melnyk Y. (2023) The Chinese newspaper renmin ribao on the Russia-Ukraine war (2022), Bulletin of Lviv university. journalism series, 52–53, pp. 191–205. (ukr.).

Udovik V. (2023) Comparative analysis of public opinion and political decisions regarding Ukraine in developed and developing countries in the context of the Russia-Ukraine war: the case of Japan and Chile (based on Japanese and Chilean press materials), in Snihovska O. (ed.) Image of Ukraine: Socio-political representations and linguistic reflection of war realities in foreign and domestic mass media: proceedings of the international scientific and practical conference (15–16 june 2023, Odesa national university named after I.I. Mechnikov), pp. 232–233. Odesa: ONU named after I. I. Mechnikov. (ukr.).

Tarasiuk Y. (2023) Coverage of the war in Ukraine in leading Turkish media and its impact on public opinion in Snihovska O. (ed.) Image of Ukraine: Socio-political representations and linguistic reflection of war realities in foreign and domestic mass media: proceedings of the international scientific and practical conference (15–16 june 2023, Odesa national university named after I.I. Mechnikov), pp. 225–229. Odesa: ONU named after I. I. Mechnikov. (ukr.).

Nadruga M., Turchak O., Tenytskyi S.

THE ROLE OF INTERNATIONAL ALLIES IN MILITARY ASSISTANCE TO UKRAINE: A REVIEW OF THE GUARDIAN'S MATERIALS FOR 2023

The article analyzes factual materials regarding the decision-making process and the provision of military assistance to Ukraine by international partners and allies during the Russo-Ukrainian War throughout 2023. Since the onset of the full-scale invasion, allied countries have actively contributed to comprehensive support, particularly military-technical

assistance. This stance remained unchanged in 2023. The objective of the proposed article is to further stimulate military-historical research in the context of the ongoing Russo-Ukrainian War, based on sources available in international printed media. The very presence of publications about this unprovoked war in foreign periodicals demonstrates the significant interest of the global community in one of the most pressing contemporary issues - the Russo-Ukrainian War. The research focuses on the chronology, sequence, and coherence in the planning and delivery of military aid to Ukraine. By analyzing publications, the authors conclude that world leaders' perspectives have shifted regarding long-standing prohibitions on the re-export of weapons to conflict zones. The study also highlights how global political views on the necessity of upholding international legal order have evolved. It is noted that international organizations have also played a role in providing military assistance to Ukraine, alongside private arms manufacturers. Special attention is given to the outcomes of allied meetings in Ramstein and the efforts to enhance military support for Kyiv. An integral component of this support has been the training of Ukrainian soldiers abroad, which began at the onset of the full-scale war. The article emphasizes the improvement of mechanisms for monitoring the supply and use of provided military aid. By analyzing publications from the British Newspaper THE GUARDIAN, the article concludes that a comprehensive study of all aspects of military assistance to Ukraine, including its composition and transfer processes, is possible.

Keywords: Russian- Ukrainian war, large- scale invasion, military aid, foreign press, humanitarian aid, weapons, training of Ukrainian soldiers, newspaper «*Guardian*», history of Ukraine.